

Nytt forvaltningsregime for oppdrettsindustrien – Hva betyr det for vill laksefisk?

Hva

Det nylig vedtatte forvaltningsregimet for havbruksindustrien skal etableres f.o.m. 2017. Produksjonen av laks skal til enhver tid være innenfor miljøets tålegrenser. I første omgang er det effekten av lakselus på vill laksefisk som skal være avgjørende miljøindikator for produksjonsjustering. Andre indikatorer, eksempelvis forurensningsindikatorer, kan komme etter hvert.

Hvordan

Kysten skal deles inn i produksjonsområder. I hvert enkelt område skal lakselusas effekt på ville bestander av laksefisk evalueres annethvert år. Områdene får da rødt, gult eller grønt lys. Gult lys betyr ingen endring av produksjonsvolumet, mens rødt eller grønt betyr at produksjonen skal hhv. reduseres eller økes med 6 %.

Som grenseverdier for lakselusas påvirkning er følgende angitt i Stortingsmeldingen:

- Lav risiko/påvirkning**
Det er sannsynlig at < 10 prosent av populasjonen dør pga. luseinfeksjon.
- Moderat risiko/påvirkning**
Det er sannsynlig at 10–30 prosent av populasjonen dør pga. luseinfeksjon.
- Høy risiko/påvirkning**
Det er sannsynlig at > 30 prosent av populasjonen dør pga. luseinfeksjon.

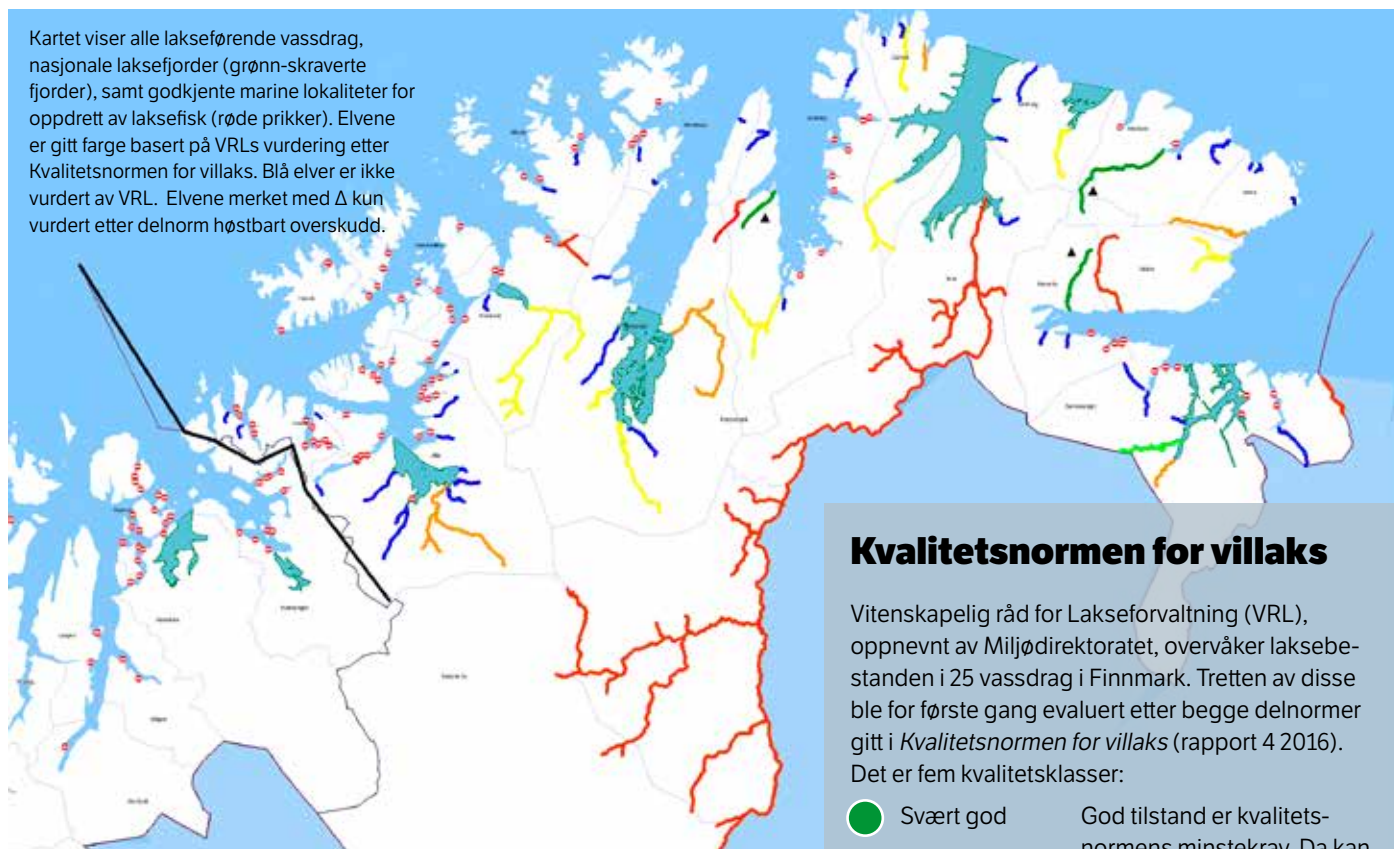
Vilkår for oppdrettsvekst

- Næringskomitéens flertall la til grunn i innstillingen til havbruksmeldingen at **bærekraftsmålene fra 2009 skal ligge til grunn for fremtidig havbruksvekst**. I denne forbindelse er det bærekraftsmålet knyttet til lakselus som er aktuelt:

«Sykdom i oppdrett, inkl. parasitter skal ikke ha bestandsregulerende effekt på villfisk»

- Stortinget og Regjeringen er enige om at *Kvalitetsnormen for villaks* skal legges til grunn for evalueringen av lakselusas påvirkning på villaksen. **Kvalitetsnormen bygger på naturmangfoldlovens § 10**. Her heter det: En påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for. **En vurdering av en bestand opp mot kvalitetsnormen er derfor årsaksnøytral, og ikke bestemt av lakselusas påvirkning alene.**
- Risikovurderingen og fargekodene for lusepåvirkning ble etablert av Havforskningsinstituttet, men ikke som mål på hva som er akseptabelt eller ikke. Grenseverdiene er altså ikke økologisk gitt, men politisk valgt.

Produksjonsområde Finnmark (ett av 11 foreslåtte områder)

Hvordan avgjøre vekst?

Det er ennå ikke bestemt hvilke elver/laksebestander i produksjonsområde Finnmark som skal inngå i vurderingsgrunnlaget når oppdrettsproduksjonen skal justeres. Skal man ta hensyn til de svakeste laksebestandene i Finnmark, bare de VRL-overvåkede elvene eller alle elvene i produksjonsområdet? Hvordan skal disse i så fall vektas?

Paradokser

Forholdet mellom bærekraftsmålet, angitte grenseverdier for lakselusas effekt på vill laksefisk samt kvalitetsnormens minstekrav åpner for minst tre meget utfordrende paradokser.

1. Det presiseres at oppdrettsveksten skal styres av miljøet. Hvordan kan man da vente med å sette på det røde lyset til det er sannsynlig at 30 % av villakspopulasjonen dør som følge av lakselus?
2. Gult lyst for oppdrettsindustrien vil bety at lakseluseffekten er akseptabel, mens gul bestandstilstand ihht. til kvalitetsnormen, er under minstekravet. Denne uoverensstemmelsen vedr. gul fargekode, vil skape problemer.
3. Hvordan kan man tildele lakselusa en egen villakskvote (inntil 30 % av bestanden), når kvalitetsnormen er årsaksnøytral og bærekraftsmålet tilsier null negativ effekt av lakselus?

Veien videre

Det er en lang rekke forhold som må avklares for å sikre at det virkelig er miljøet som bestemmer om, og evt. hvor mye, oppdrettsindustrien kan vokse, slik Stortinget og regjeringen har sagt at det skal være. Miljømessig bærekraft må baseres på økologisk gitte, og ikke politisk valgte tålegrenser.

Her har vi ikke gått i dybden på verken lakselusproblemet eller rømmingsproblemet. Ønskes mer informasjon kan vi være behjelpelige med referanser til vitenskapelig dokumentasjon vedrørende disse problemene. Det samme gjelder informasjon om utviklede teknologiske løsninger for oppdrett som er mer miljøvennlige.